

Etterutdanningsprogram i Andrespråksdidaktikk

Narvik 20.-21.april 2009

Hanne Haugli

Program mandag 20.4.

10 – 11 Læreplan i grunnleggende norsk, rammeverket, opplæringsloven, forhold til andre læreplaner

11– 12 Flerspråklighet

12 – 13 Lunsj

13-14.30 Andrespråkslæring og Særtrekk ved norsk

14.30-14.45 Kaffe

14:45 – 16:00 Arbeid med vurdering og kartlegging

Det europeiske rammeverket for språklæring (CEFR)

- Rammeverket er en beskrivelse av hva det vil si å *kunne et språk*.
- Basert på nivåbeskrivelser i de fem ferdighetene lytting, lesing, muntlig produksjon, muntlig samhandling og skriving
- Seks ulike språknivåer fra begynnernivå til avansert nivå

Mål for det europeiske rammeverket

- fremme vekt på kommunikativ kompetanse i fremmedspråk
- sikre at kompetanse i fremmedspråk vurderes etter samme skala i alle europeiske land
- fremme den enkelte europeers flerspråklighet, for igjen å
- fremme interkulturell forståelse og samhandling.

Språkferdighetsnivåer i CEFR

Elementært nivå		Selvstendig nivå		Avansert nivå	
A1	A 2	B1	B 2	C1	C 2
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3			

Rammeverkets nivåer

- A1 Gjennombrudd
- A2 Underveisnivå
- B1 Terskelnivå
- B2 Oversiktsnivå

- C1 Effektivt språknivå
- C2 Full mestring

CEFR ligger bak

- K06 Læreplaner i språk (engelsk, fremmedspråk, grunnleggende norsk, morsmål)
 - Læreplan i norsk med samfunnsfag
 - Europeisk språkperm for voksne innvandrere
 - Den europeiske språkpermen for grunnopplæringen (6-12, 13-18)
 - Kartleggingsverktøy til læreplan i grunnleggende norsk
-

Tilpasset opplæring

Utgangspunktet for oppfostringen er elevenes ulike personlige forutsetninger, sosiale bakgrunn og lokale tilhørighet. Opplæringen skal tilpasses den enkelte. Større likhet i resultat skapes gjennom ulikhet i den innsats som rettes mot den enkelte elev.

Utdrag fra Generell del av læreplanen

Særskilt opplæring

Elevar i grunnskolen /videregående skole med anna morsmål enn norsk og samisk har rett til særskild norskopplæring til dei har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen. Om nødvendig har slike elevar også rett til morsmålsopplæring, tospråkleg fagopplæring eller begge delar.

Opplæringsloven § 2-8 og §3-12

Rett for eleven - plikt for skoleeier

Det går fram av opplæringslovens §3-12 at særskilt språkopplæring er en rettighet for elever i videregående skole. Rettigheten utløser plikt for fylkeskommunen.

§2-8 en tilsvarende rettighet for elever i grunnskolen som utløser en plikt for kommunen.

Enkeltvedtak

For at en elev skal motta særskilt norskopplæring, kreves det at skolen fatter et enkeltvedtak etter forvaltningslovens §2. For å fatte vedtak om særskilt norskopplæring, må språkkunnskapene til hver enkelt elev kartlegges.

Særskilt norskopplæring kan gis

- etter læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter
- i form av særskilt tilpasning innenfor den ordinære læreplanen i norsk

Læreplan i grunnleggende norsk (GNO)

- Elever fra språklige minoriteter som kommer til norsk skole med mangelfull eller ingen kompetanse i norsk, vil ha nytte av å få opplæring etter denne planen
- GNO kan være startpunktet - målet er ordinær læreplan i norsk

Fra formål i læreplan i GNO

- utvikling av språklig selvtillit og trygghet.
- fremme norskspråklig utvikling, slik at elevene blir i stand til å følge ordinær opplæring i norsk og andre fag på norsk.
- opplæringen etter denne læreplanen skal fremme tilpasset opplæring og ivareta språklige minoriteters behov for særskilt norskopplæring.

Veiledning til læreplan i GNO

- Temaer innenfor andrespråkslæring
- Utvikling av språklige ferdigheter og flerspråklighet
- Organisering av opplæringen
- Bruk av digitale verktøy
- Bruk av kartleggingsverktøy
- Kan lastes ned fra <http://www.hio.no/Enheter/NAFO>

Læreplan i GNO

- Nivåbasert
- Gjelder fra 1.-13. trinn
- Gjelder for elever med ulik alder og erfaringsbakgrunn
- Kompetansemål knyttet til nivå
- Overgangsplan
- Ikke vurdering

Vurdering

Det er utarbeidet kartleggingsverktøy i tilknytning til læreplanen. Når elevene har nådd målene i læreplanens nivå 3, skal de følge ordinær norskopplæring og bli vurdert i samsvar med denne. Det gis derfor ikke vurdering med karakter.

Variierende tempo og progresjon

- elever som følger denne planen, kan være på ulike nivåer innenfor de fire hovedområdene
- ingen føringer for hvor lang tid den enkelte elev skal få opplæring for å nå målene på et gitt nivå
- opplæring inntil eleven har tilegnet seg de grunnleggende ferdighetene og den kompetansen som planen beskriver

Forskjell i hovedområder

Læreplan i norsk

- Muntlige tekster
- Skriftlige tekster
- Sammensatte tekster
- Språk og kultur

Læreplan i GNO

- Lytte og tale
- Lese og skrive
- Språklæring
- Språk og kultur

Hovedområder i læreplan i GNO

Hovedområder

Lytte og tale

Nivå 1
Nivå 2
Nivå 3

Lese og skrive

Nivå 1
Nivå 2
Nivå 3

**Språk-
læring**

Nivå 1
Nivå 2
Nivå 3

Språk og kultur

Nivå 1
Nivå 2
Nivå 3

Forholdet til andre læreplaner

- GNO er en plan uten innholdsmessige føringer fordi kompetansemål er knyttet til nivå og ikke til trinn
- Innholdet i opplæringen må finnes på det aktuelle årstrinnet i andre læreplaner

Kompetansemålene er utgangspunkt

- for konkrete valg av læringsaktiviteter
- for valg av lærestoff
- for evaluering av læringsprosessen

Grunnleggende ferdigheter i alle fag

- å kunne uttrykke seg muntlig
- å kunne lese
- å kunne uttrykke seg skriftlig
- å kunne regne
- å kunne bruke digitale verktøy

Alle lærere er språklærere